

Klicka på länkarna nedan för att ta dig till rätt tentamensuppgift.

		Nivå	
Tentamensuppgift	1	E	Resultat.
Tentamensuppgift	2	E	$RK + FK = TK$.
Tentamensuppgift	3	E	Resultat.
Tentamensuppgift	4	E	Kritisk volym.
Tentamensuppgift	5	E	Begrepp - rätt eller fel.
Tentamensuppgift	6	E	Pålägg i kronor.
Tentamensuppgift	7	E	Marginalprocent.
Tentamensuppgift	8	E	Ränta.
Tentamensuppgift	9	E	Divisionskalkyl.
Tentamensuppgift	10	C	Resultatdiagram.
Tentamensuppgift	11	C	Likviditets- & resultatbudget.
Tentamensuppgift	12	C	Divisionskalkyl.
Tentamensuppgift	13	C	Självkostnad & påläggsprocent.
Tentamensuppgift	14	A	Begrepp - helhet.
Tentamensuppgift	15	A	Resultatbudget.

Omdöme **E**

[upp]

Uppgift 1

Vad visar formeln, $FK + RK/st \times volym$?

svar

Den visar totala kostnader.
 $= FK + RK = FK + RK/st \times volym.$

Uppgift 2

Vad blir FK om TK är 295 000 kr och RK är 145 000 kr?

svar

FK
 $= TK - RK.$
 $= 295\ 000\ \text{kr} - 95\ 000\ \text{kr}.$
 $= 150\ 000\ \text{kr}.$

Uppgift 3

Ett företag köper in och säljer 2 000 glasskålar som köps in för 24,50 kr/st. Företagets budgeterade FK är 120 000 kr. Glasskålarna säljs med 280 % pålägg. Beräkna företagets resultat. Alla siffror anges exkl. moms.

svar

Resultat
 $= \text{pris/st} \times \text{volym} - RK/st \times \text{volym} - FK.$
 $= 24,50 + [24,50 \times 2,8\ \text{ggr} \times 2\ 000\ \text{st}] - [24,50 \times 2\ 000\ \text{st}] - 120\ 000\ \text{kr}.$
 $= 186\ 200\ \text{kr} - 49\ 000\ \text{kr} - 120\ 000\ \text{kr}.$
 $= 17\ 200\ \text{kr}.$

Uppgift 4

Det nystartade företaget Meka Mera AB som har fasta kostnader på 1 000 000 kr köper in produkter för 80 kr/st. Efter de gjort en marknadsundersökning kunde de öka priset till 280 kr/st. Beräkna företagets kritiska volym.

svar

TB
 $= \text{försäljningspris exkl. moms} - \text{rörlig kostnad/st}.$
 $= 280\ \text{kr/st} - 80\ \text{kr/st}.$
 $= 200\ \text{kr/st}.$

Kritisk volym, nollpunkt i antal

$= FK \div TB/st.$
 $= 1\ 000\ 000\ \text{kr} \div 200\ \text{kr/st}.$
 $= 5\ 000\ \text{st}$

BEVIS: $5\ 000\ \text{st} \times 280\ \text{kr/st} - 5\ 000\ \text{st} \times 80\ \text{kr/st} - 1\ 000\ 000\ \text{kr} = 0\ \text{kr}.$

Omdöme **E**

[upp]

Uppgift 5

Vilka av nedan påståenden är **rätt** eller **fel**?

R **F**

Inbetalning = inkomst x 1,20.

F

När företagets varor inhandlats uppstår en varukostnad.

F

En varukostnad uppstår när varorna säljs/förbrukas.

En avskrivning = förbrukad utgift = värdeminskning.

R

En inkomst uppstår när du skickar din faktura.

F

Den uppstår när företaget skriver sin faktura.

En intäkt uppstår när företaget presterat något.

R

En utgift blir en kostnad när den förbrukas.

R

Utgift = utbetalning x 0,75.

F

Om din utbetalning är 125 kr blir utgiften = 125 kr x 0,80 = 100 kr.

När företagets inköpta varor förbrukats uppstår en varukostnad.

R

Om momsen [25 %] är 200 kr blir inbetalningen = 800 kr.

F

Om momsen är 200 kr blir inbetalningen $200 \div 0,20 = 1\ 000$ kr.

En avskrivning påverkar företagets likviditetsbudget.

F

En avskrivning är en kostnad och påverkar därmed resultatbudgeten.

En inkomst och en intäkt är alltid lika stora.

F

Nej, om en inkomst inte är presterad blir det inte en intäkt.

Inkomst = moms $\div$ 0,25.

R

Om momsen är 100 kr blir inkomsten = $100 \div 0,25 = 400$ kr.

Både påläggsprocent och marginalprocent kan bli > 100 %.

F

Marginal är en del av en helhet. Marginalprocent är alltid mindre än 100 %.

En faktura ser likadan ut hos kunden och hos leverantören.

R

Samma f:a bokförs i två olika ftg. Kunden får originalet och du behåller en kopia.

En inkomst uppstår när du skriver din faktura eller kvitto.

R

Det är fakturans datum som styr när inkomsten uppstår.

Omdöme **E**

[upp]

Uppgift 6

Hur stor är företagets pålägg i kr när deras marginal i kr är 200 kr?

svar

Pålägg i kr = bruttovinst i kr = marginal i kr = 200 kr.

Uppgift 7

Beräkna hur mycket en vara är inköpt för om prislappen anger 980,00 kr och dess marginalprocent är 70 %.

svar

Varuinköp [ingående varukostnad]
 = pris exkl. moms x [1 – marginalprocent].
 = 980 kr x 0,80 x [1 – 0,70].
 = **235,20 kr.**

Uppgift 8

Ett företag tar ett banklån på 800 000 kr den 1 april 20x1. Räntan är 5 %. Beräkna företagets årsränta i kronor per den 31 december 20x1.

svar

Årsränta i kronor
 = kapital x antal tidsenheter x räntesatsen, K x A x R.
 = 800 000 kr x [9 mån ÷ 12 mån] x 0,05.
 = **30 000 kr.**

Uppgift 9

Timmer UF tillverkar snygga skärbrädor i trä. Beräkna hur mycket de ska sälja sina 500 skärbrädor för när TRK är 4 000 kr, TFK är 20 000 kr och när de fyra medarbetarna vill ha en total vinst på 40 000 kr.

svar

Divisionskalkyl

Försäljningspris exklusive moms
 = [TRK + TFK + förväntad vinst] ÷ verklig volym.
 = [4 000 kr + 20 000 kr + 40 000 kr] ÷ 500 st.
 = 64 000 kr ÷ 500 st.
 = **128 kr/st.**

Omdöme **C**

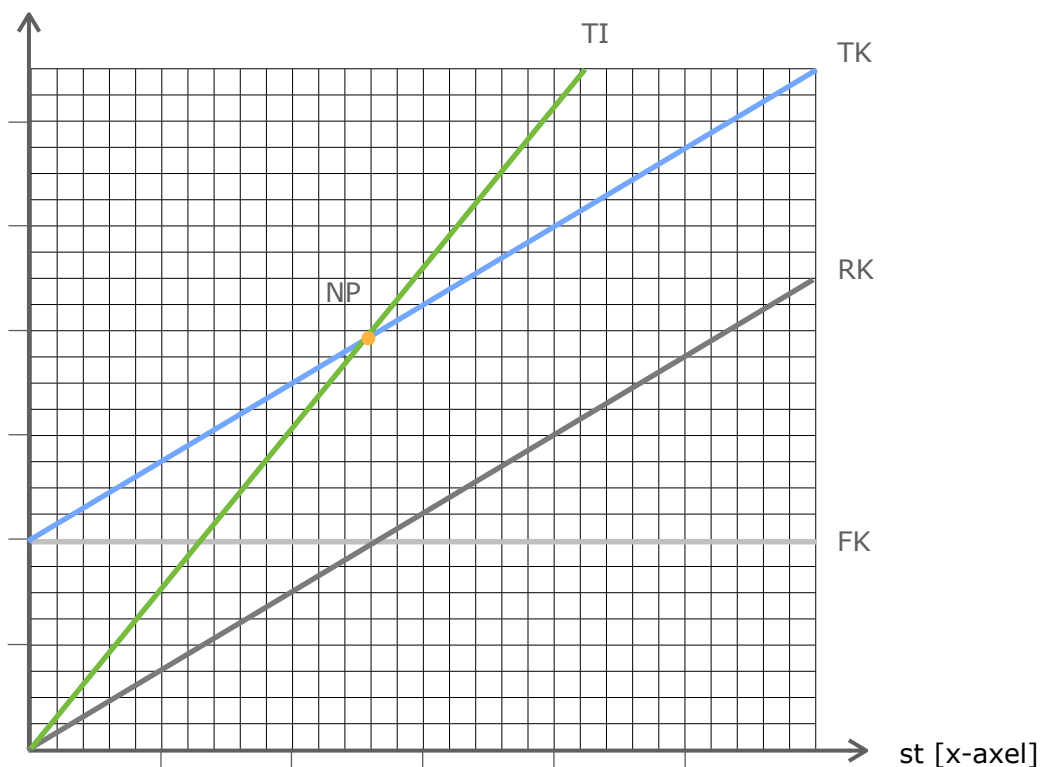
[upp]

Uppgift 10

Rita in linjerna för FK, RK, TK, TI och markera NP i nedan resultatdiagram.

Eftersom det är en öppen fråga blir facit bara vägledande.

tkr [y-axel]

Uppgift 11

Vilken budget blir påverkad av nedan poster. Välj mellan resultatbudget [RB], likviditetsbudget [LB] eller båda. Kryssa i dina val i nedan tabell.

	RB	LB
Eget uttag i ett UF-företag.	☐	☒
Kontant inköp av material.	☒	☒
Registrering av bruttolön.	☒	☐
Inbetalning av riskkapital.	☐	☒
Kontant försäljning av 5 tim städning.	☒	☒
Avskrivning på en anläggningstillgång.	☒	☐

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 12

Den lilla kyllingen AB tillagar och paketerar en fantastisk kycklingsoppa. Deras FK är 3 600 000 kr/år och deras RK är 6,50 kr per portion. Företaget planerar att tillaga, paketera och sälja 400 000 portioner under 20x1. Alla priser är angivna exkl. moms om inget annat anges.

A.

Använd dig av en divisionskalkyl för att beräkna "en portions" självkostnad.

svar

Divisionskalkyl

= totala kostnader ÷ verklig volym.

= [RK/st x volym + FK] ÷ verklig volym.

= [6,50 kr/st x 400 000 st + 3 600 000 kr] ÷ 400 000 st.

= **15,50 kr/st.**

B.

Kycklingsoppan säljs till större matbutiker för 19,00 kr/st.

Beräkna företagets pålägsprocent utifrån dess marginalprocent.

svar

Pålägg i kronor = marginal i kronor

= försäljningspris – ingående varukostnad [IVK].

= 19,00 kr/st – 6,50 kr/st.

= 12,50 kr/st.

Marginalprocent

= marginal i kronor ÷ försäljningspris exklusive moms.

= 12,50 kr ÷ 19,00 kr x 100.

= 65,8%.

Pålägsprocent

= marginalprocent ÷ [100 – marginalprocent].

= 65,8 ÷ [100 – 65,8].

= 65,8 ÷ 34,2 x 100.

= **192,4 %.**

Bevis = 6,50 + 6,50 x 1,924 = 19 kr

C.

Beräkna företagets resultat.

svar

Resultat

= TI – TK.

= TI – RK – FK.

= pris/st x volym – RK/st x volym – FK/st.

= 19 kr/st x 400 000 st – [6,50 kr/st x 400 000 st] – 3 600 000 kr.

= **1 400 000 kr.**

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 13

Efter skolan åker tvillingarna Ulla och Elsa iväg på en lång resa till Singapore, Japan och Malaysia. Båda flickorna är mycket intresserade av att fotografera. De tar med sig var sin kamera av märket Nikon och de fotograferar många vackra bilder under deras gemensamma resa.

Efter några månader börjar flickorna tro på sin fotografiska förmåga. De väljer att starta upp ett eget företag. Företaget tar ett banklån på 300 000 kr som amorteras var tredje månad. Deras resultatbudget innehåller en mängd olika poster som t ex webbhotell, domän, marknadsföring, lokalhyra, resor, telefon, kontorsmaterial, lön och sociala avgifter som summeras till 3 750 000 kr. För att skapa deras tavlor köper de in material. Varje tavla använder 50 cm ståltråd och ett hänge.

▶ Fotografi	52,30 kr.	
▶ Svart ram	26,40 kr.	
▶ Offwhite passepartout	20,80 kr.	
▶ Hänge Solid D-Ring	11,10 kr.	
▶ Ståltråd 1,5 mm x 25 m	45 kr.	= 112 kr/st.

A.

Företaget planerar att sälja 6 500 tavlor och önskar 280 000 kr i vinst. Beräkna momspålägget i kronor på fototavlornas försäljningspris/st.

Divisionskalkyl

Ingående varukostnad	+	728 000	112 kr/st x 6 500 st
Rörelsekostnader	+	3 750 000	FK
<i>Totala kostnader</i>	=	4 478 000	
Önskad vinst		280 000	
Antal		6 500	
<i>Pris per tavla exklusive moms</i>		732	[4 478 000 + 280 000] ÷ 6 500 st
<i>Momspålägg i kronor 25 %</i>		183	732 kr x 0,25

B.

Beräkna tavlornas påläggsprocent.

svar

Påläggsprocent

= bruttovinst i kronor ÷ ingående varukostnad.

= [3 750 000 kr + 280 000 kr] ÷ 728 000 kr.

= 4 030 000 kr ÷ 728 000 kr x 100.

= **553,57 %**.

BEVIS: 112 kr/st x 6,5357 = 732 kr/st.

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 14

Hjälp Catrine och Linn att fylla i rätt summa på rätt månad i nedan tabell. All fakturering antas ha kreditvillkoret 30 dagar netto om inget annat anges. Kostnader och intäkter antas uppstå i slutet av varje år.

Den 9 september 20x1 investerar företaget i ny cool butiksindredning. Fakturan som anländer den 14 september är på **760 000 kr exklusive moms**. Inventarierna beräknas ha en teknisk livslängd på 20 år och den ekonomiska livslängden beräknas till 10 år. Företaget kommer börja kostnadsföra investeringen innevarande år.

Butiken PORCELAIN mottager en faktura för knivar och porslinsvaror den 19 september 20x1, **300 000 kr inklusive moms**. Tyvärr var en del av leveransen transportskadad. Parterna kom överens om en kreditfaktura på **15 % av fakturavärdet**. Kreditfakturan anländer den 3 oktober 20x1.

Den 25 november skriver PORCELAIN en faktura till ortens hotell, **400 000 kr exklusive moms**. Betalning ska ske med lika delar över två månader. Tyvärr hade hotellet erhållit en del fel storlekar. Parterna kommer överens om en nedsättning på **10 % på varuvärdet**. Kreditfakturan anländer den 2 december.

Den 26 december skriver PORCELAIN ännu en faktura. Denna gång för en föreläsning som ska hållas på Marknadsföreningen den 20 januari 20x2. Fakturan är på **20 000 kr inklusive moms**.

Företagets hyresavi för januari 20x2, **40 000 kr inklusive moms**, anländer den 12 november 20x1.

sep -x1   okt -x1   nov -x1   dec -x1   jan -x2   feb -x2   dec -x2

Utgift	760 000 240 000	- 36 000	32 000				
Utbetalning		950 000 255 000		40 000			
Kostnad				76 000			76 000 32 000
Inkomst			400 000	- 40 000 16 000			
Inbetalning				225 000	225 000 20 000		
Intäkt				360 000			16 000

Utbetalning = 255 000 kr = [300 000 kr - 45 000 kr x 0,8] x 1,25.

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 15

Efter ett fantastiskt roligt UF-år i årskurs 3 på gymnasiet väljer Ann, Frederick och Mustafa att starta upp Fenix AB. Ungdomarna planera att bo hemma hos sina föräldrar i ytterligare 1,5 år. Företagets affärsidé är att designa unika prylar för hemmet. Deras första förkortade verksamhetsår är mellan 1/7 20x1 och 31/12 20x1.

Företagets första produkt är ett exklusivt nyckelskåp av ek med detaljer i matt rostfritt stål. Skåpet som är 4,3 cm rektangulärt och 120 cm långt är designat av Ann. I skåpet finns nio krokar jämnt fördelade över skåpets längd. Baksida och skåpets två sidostycken sitter ihop med limmade träplugg.

För att tillverka ett skåp går det åt 4 träbitar 4,3 x 120 cm, 3 gångjärn i rostfritt stål, 6 skruvar i rostfritt stål för varje gångjärn, 1 knopp i rostfritt stål, 2 sidor x 8 st träplugg, 0,5 dl lim och nio krokar i rostfritt stål. Fenix AB hinner med att tillverka 640 nyckelskåp fram t o m 31 dec 20x1. Alla siffror är exklusive moms om inget annat ges.

Årets försäkringspremier var på 30 000 kr och premieperioden är från den 1/7 20x1 till den 30/6 20x2. Lokalhyran är på 10 000 kr/mån. I december betalar företaget en förutbetalad hyra för jan nästa år. Förväntad vinst är 400 000 kr.

Fenix AB starar ett konto hos bygdens totalleverantör Z Bygg. Det innebär att de erhåller 30 % rabatt. I början av juli köper företaget på sig ett lager av varor som ska sättas samman till nyckelskåp. De inköpta varorna anses förbrukade under 20x1 utom det trälim som ej förbrukats.

Årets varuinköp enligt nedan rabatterade prislista,	Inköpt antal
▶ Planhyvlad ek; 4,3 x 240 cm á 75 kr/m	1 280 st.
▶ Träplugg; 1 pkt med 50 st á 12,40 kr	205 st.
▶ Gångjärn i rostfritt stål; 1 st á 25,00 kr/st	1 920 st.
▶ Skruv i rostfritt stål; 1 pkt med 24 st á 60,00 kr	480 st.
▶ Krokar i rostfritt stål; 1 pkt med 12 st á 90,00 kr	480 st.
▶ Knopp i rostfritt stål; 1 st á 10,00 kr	640 st.
▶ Trälim; 7 st 5 litersburk á 400 kr	7 st.
Totalt varuinköp = 361 902 kr.	

Företagets övriga poster är uppställda nedan,

Bruttolön	360 000 kr.	Lokalhyra	130 000 kr.
Sociala avgifter	144 000 kr.	Banklån	300 000 kr.
Reklam	150 000 kr.	Städning	25 000 kr.
Leverantörsskulder	90 000 kr.	Övriga kostnader	50 000 kr.
Kontorsmaterial	26 000 kr.	Egen insättning	100 000 kr.
Representation	30 000 kr.	Porto	20 000 kr.
Förbrukningsinventarier	12 000 kr.	Företagsförsäkring	30 000 kr.
Amortering	30 000 kr.	Eget uttag	90 000 kr.
Revisor	30 000 kr.	Utgiftsräntor	12 000 kr.
Inkomsträntor	9 000 kr.	Kundfordringar	110 000 kr.

Leverantörsskulder, amortering, banklån, eget uttag och kundfordringar är poster som ska påverka företagets likviditetsbudget.

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 15 forts ..

A.

Beräkna företagets pris exklusive moms per nyckelskåp.

Virke	2 st bräder 2,4 m långa	+	360,00	75,00 kr/m x 2 ggr x 2,4 m
Träplugg	16 st	+	3,97	12,40 kr/pkt ÷ 50 st x 16 st
Trälím	0,5 dl	+	4,00	400 kr ÷ 50 dl ÷ 2 ggr
Gångjärn	3 st	+	75,00	25,00 kr x 3 st
Skruvar	3 x 6 st	+	45,00	60,00 kr ÷ 24 st x 18 st
Krokar	9 st	+	67,50	90,00 kr ÷ 12 st x 9 st
Knopp	1 st	+	10,00	10,00 kr
Rörliga kostnader/styck		=	565,47	
Pålägg i kronor	Fasta kostnader/styck	+	1 539,06	985 000 kr ÷ 640 st
	Önskat vinst/styck	+	625,00	400 000 kr ÷ 640 st
	Pålägg i kronor	=	2 164,06	FK/st + önskat vinst/st
	Pris exklusive moms	=	2 729,53	RK/st + pålägg i kr

B.

Beräkna företagets totala varukostnader.

svar			
Planhyvlad ek	1 280 st x 2,4 m x 75 kr/m	=	230 400,00 kr.
Träplugg	205 pkt x 12,40 kr/pkt	=	2 542,00 kr.
Gångjärn i rostfritt stål	1 920 st x 25,00 kr/st	=	48 000,00 kr.
Skruv i rostfritt stål	480 pkt x 60,00 kr/st	=	28 800,00 kr.
Krokar i rostfritt stål	480 pkt x 90,00 kr/st	=	43 200,00 kr.
Knopp i rostfritt stål	640 st x 10,00 kr/st	=	6 400,00 kr.
Trälím	7 st 5 litersburkar x 400 kr/st	=	2 800,00 kr.
Trälím; ej förbrukat	400 kr/st ÷ 5 lit x 3 lit	=	- 240,00 kr.
	Summa varuinköp/-kostnad	=	361 902,00 kr.

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 15 forts ..

C.

Beräkna företagets resultat per den 31 dec 20x1.

Intäkter			
3010	Försäljning	2 729,53 kr/st x 640 st	1 746 899,20
	Summa intäkter	=	1 746 899,20
Kostnader			
4010	Varukostnader	Se uppg B	361 902,00 RK
5010	Lokalhyra	130 000 kr – 10 000 kr	120 000,00 FK
5061	Städning		25 000,00 FK
5410	Förbrukningsinventarier		12 000,00 FK
5910	Reklam		150 000,00 FK
6071	Representation		30 000,00 FK
6110	Kontorsmaterial		26 000,00 FK
6250	Porto		20 000,00 FK
6310	Företagsförsäkring	30 000 kr ÷ 12 mån x 6 mån	15 000,00 FK
6420	Ersättning till revisorer		30 000,00 FK
7010	Bruttolöner		360 000,00 FK
7510	Arbetsgivaravgifter, 40 %		144 000,00 FK
7510	Övriga kostnader		50 000,00 FK
	Summa kostnader		1 343 902,00
8310	Ränteintäkter	+	9 000,00 FK
8410	Räntekostnader	-	12 000,00 FK
	Årets resultat	=	399 997,20 Avrundningsfel. Ska vara 400 000 kr.